Yaz?lan Hikayeyi De?erlendirmeye Yönelik Analitik Rubrik

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yaz?lan Hikayeyi De?erlendirmeye Yönelik Analitik Rubrik*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33074

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yaz?lan Hikayeyi De?erlendirmeye Yönelik Analitik Rubrik, ö?rencilerin kaleme ald?klar? hikayeleri objektif ve sistematik bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, geleneksel bütüncül de?erlendirme yöntemlerinin ötesine geçerek, hikaye yaz?m?n?n farkl? bile?enlerini (örne?in, olay örgüsü, karakter geli?imi, dil kullan?m?) ayr? ayr? puanlamay? mümkün k?lan analitik bir yap? sunmaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, 2018 y?l?nda Mehtap Akta? ve Derya Al?c? taraf?ndan gerçekle?tirilen kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na dayanmaktad?r.

Temel amac?, e?itimcilere ve ara?t?rmac?lara ö?rencilerin yazma becerisi düzeylerini belirlemede yard?mc? olacak standartla?t?r?lm?? bir araç sa?lamakt?r. Bu rubrik, yaz?l? anlat?m becerilerinin geli?imini izlemek ve ö?rencilere spesifik geri bildirimler sunmak için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Analitik rubrik, hikaye de?erlendirme, yazma becerisi, geçerlik, güvenirlik, ölçek geli?tirme

Yazarlar

Mehtap AKTA?, Derya ALICI

Amaç

Rubri?in temel amac?, hikaye türündeki yaz?l? ürünlerin de?erlendirilmesinde kullan?lan ölçütleri standardize etmek ve bu sayede de?erlendirme sürecindeki öznelli?i en aza indirmektir. Geli?tiriciler, ö?rencilerin hikaye yazma yeteneklerini olu?turan çe?itli boyutlar? (içerik, yap?, dilbilgisi ve mekanik) ayr? ayr? analiz edebilen, detayl? ve çok boyutlu bir de?erlendirme sistemi olu?turmay? hedeflemi?tir.

Bu araç, ö?retmenlerin ö?rencilerin güçlü ve zay?f yönlerini daha net tespit etmelerine olanak tan?rken, ö?rencilerin de yazma süreçlerinde hangi alanlara odaklanmalar? gerekti?ini anlamalar?na yard?mc? olur. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in e?itim alan?nda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini ortaya koymay? amaçlam??t?r.

Yap?

Yaz?lan Hikayeyi De?erlendirmeye Yönelik Analitik Rubrik, ö?rencilerin hikaye yazma performans?n? çok yönlü olarak ölçen bir yap?y? temel al?r. Analitik rubrik olmas? sebebiyle, de?erlendirme tek bir genel puana de?il, hikayenin farkl? bile?enlerine odaklanan bir dizi kritere dayan?r. Bu kriterler genellikle ?unlar? kapsar:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Olay Örgüsü ve Geli?im: Hikayenin ak?c?l???, mant?ksal tutarl?l??? ve olaylar?n ne kadar iyi geli?tirildi?i.
Karakterizasyon: Karakterlerin inand?r?c?l???, derinli?i ve okuyucuya aktar?lma ba?ar?s?.
Dil ve Anlat?m: Kullan?lan kelime da?arc???n?n zenginli?i, cümle yap?lar?n?n çe?itlili?i ve anlat?m?n etkileyicili?i.
Mekanik ve Biçim: Yaz?m, noktalama, dilbilgisi kurallar?na uygunluk ve metin düzeni.

Bu çok boyutlu yap?, de?erlendiricinin hikayenin her bir kritik unsurunu ba??ms?z olarak puanlamas?n? sa?lar, böylece ö?rencilerin genel yazma yeterliliklerinin alt?ndaki spesifik beceriler hakk?nda derinlemesine bilgi edinilir.

Geçerlik

Ölçek, Akta? ve Al?c? (2018) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda geçerlik analizlerine tabi tutulmu?tur. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten hikaye yazma yeterlili?ini ölçüp ölçmedi?ini belirlemeyi amaçlam??t?r. Geli?tirme sürecinde genellikle içerik geçerli?i (uzman görü?ü) ve yap? geçerli?i (faktör analizi) yöntemlerine ba?vurulmu?tur.

Çal??man?n ba?l???, geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yap?ld???n? aç?kça belirtse de, kaynak parçac?klar?nda spesifik geçerlik katsay?lar? veya yöntemleri (örne?in, faktör yükleri, uygunluk indeksleri) sunulmam??t?r. Detayl? geçerlik bilgileri için kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Analitik rubri?in güvenilirli?i, de?erlendirme sonuçlar?n?n farkl? zamanlarda veya farkl? de?erlendiriciler taraf?ndan uyguland???nda tutarl? sonuçlar üretme kapasitesini ifade eder. Geli?tirme çal??mas?nda güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Bu tür derecelendirme ölçeklerinde özellikle iki tür güvenirlik önemlidir:

?ç Tutarl?l?k: Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir (Genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile raporlan?r).
De?erlendiriciler Aras? Güvenirlik: Farkl? de?erlendiricilerin ayn? hikayeye benzer puanlar verme oran?n? ölçer, bu analitik rubrikler için kritik bir özelliktir.

Spesifik güvenirlik katsay?lar? kaynak metinde belirtilmemi?tir, ancak çal??man?n, ölçe?in e?itim ortamlar?nda tutarl? bir ?ekilde kullan?labilece?ini destekleyen istatistiksel kan?tlar sundu?u varsay?lmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Yaz?lan Hikayeyi De?erlendirmeye Yönelik Analitik Rubri?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla faktör analizinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Faktör analizi, rubri?in maddelerinin teorik olarak belirlenen alt boyutlar? (örne?in, içerik, dil, yap?) ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için kullan?l?r.

Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak do?rulanmas?n? sa?lam??, böylece rubri?in de?erlendirdi?i beceri alanlar?n?n birbirinden ba??ms?z ve anlaml? yap?lar oldu?unu kan?tlam??t?r. Elde edilen faktör yap?s?, rubri?in nihai format?n?n temelini olu?turur.

Araç

Test Türü: Geli?tirme çal??mas? sonucu ortaya ç?kan Analitik Rubrik.

Format: Yaz?l? anlat?m ürünlerini de?erlendirmeye yönelik, çok boyutlu puanlama matrisi içeren derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Genel olarak hikaye yazma e?itimi alan veya bu becerileri de?erlendirilen e?itim kademesindeki bireyler).

Ya? Grubu: ?lkokul, ortaokul veya lise ö?rencileri (Kaynak makalede detayland?r?lm??t?r, ancak genel olarak yazma becerisi e?itimi alan ya? gruplar?n? kapsar).

Popülasyon Detaylar?: Geli?tirme çal??mas? için kullan?lan örneklem, ölçe?in tasarland??? e?itim seviyesindeki ö?rencilerden olu?maktad?r.

Test Metodolojisi: De?erlendiricilerin, ö?renci taraf?ndan yaz?lan bir hikayeyi, rubrikte belirtilen her bir kriter (boyut) için ayr? ayr? puanlad??? analitik puanlama yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Hikaye yazma, analitik de?erlendirme, e?itim psikolojisi, ölçme ve de?erlendirme, Akta? ve Al?c?, güvenirlik

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Mehtap AKTA?: mhtpaktas@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Kaynak makale yazar?n?n kurumsal adresi (Makalede detayl? bilgi bulunmaktad?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle makale referans gösterilerek izin al?nabilir. Geni? ölçekli uygulamalar veya ticari kullan?mlar için sorumlu yazar Mehtap Akta? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Akademik bir yay?n olarak sunulan rubri?in kendisi genellikle ücretsizdir, ancak kullan?m ko?ullar? yazar taraf?ndan belirlenir.

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirilme ve yay?nlanma y?l? **2018**'dir.

Kaynaklar

Akta?, M., ve Al?c?, D. (2018). Yaz?lan Hikâyeyi De?erlendirmeye Yönelik Analitik Rubrik geli?tirme: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Mersin Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 14*(2), 597-610.

DOI: https://doi.org/10.17860/mersinefd.424198
Makale Ba?lant?s?: dergipark.org.tr
Rubri?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: yazilan-hikayeyi-degerlendirmeye-yonelik-analitik-rubrik-toad.pdf

Yaz?lan Hikayeyi De?erlendirmeye Yönelik Analitik Rubri?in Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerik parçac???nda rubri?in maddeleri (soru listesi veya detayl? kriter tablosu) mevcut de?ildir. Detayl? rubrik maddeleri için Akta? ve Al?c? (2018) taraf?ndan yay?nlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM